

Bericht uit Lima

Jelle Reumer

Het natuurhistorisch museum van Lima, de hoofdstad van Perú (met een accent op de 'u' omdat in de Spaanse uitspraak anders automatisch het accent op de 'e' komt) is het bezoeken waard. Vooral voor degene die de gedachte koestert dat de Nederlandse musea wel een beetje verbetering kunnen gebruiken, werkt dit bezoek louterend en relativerend. We hebben allemaal wel een beetje de neiging om te mopperen. Dat is een typisch Nederlands trekje. De boeren mopperen over de subsidies en het weer, de vissers over de quota, de strandtenthouders over het weer en de crisis, en de rest van ons land moppert ook over het weer, de baas, de collega's, de prestaties van voetbalploeg X of Y, en zo kan ik de rest van deze column wel vullen. Altijd zijn wij aan het pruttelen, in ons eigen geval bijvoorbeeld over de subsidie en het stof op de vitrines.

Om die zeurneiging te doorbreken is een bezoek aan een vergelijkbaar instituut in een derdewerldland een therapeutisch genoeg. De leden van LTO zouden eens een kijkje moeten nemen bij een boerenbedrijfje in Ocujaje, de strandtenthouders zijn meteen genezen van hun gelamenter wanneer ze even naar het strand van Lima zouden kijken, en voor medewerkers van natuurhistorische musea is een bezoek aan het *Museo de Historia Natural* te Lima, gelegen aan de drukke Avenida Arenales in een wijk met de fraaie naam Jesús Maria, ook zeker heilzaam.

Bij binnenkomst valt een groot en donker ensemble van zeevogels op neprotsen meteen op. Het metershoge ding vult de hal die slecht verlicht is door een enkele oude tl-buis en staat tegen de achtergrond van een op doek gemaakte wandschildering die deels is verstoofd, deels verbleekt, en deels aangetast door een lekkage uit het dak. Het deert de bezoeker niet. Hij bewondert de vogels en loopt langs een krantenlezende suppoost verder het museum in, om te worden geconfronteerd met glanzend zwart gelakte afgietsels van vissen, vogeltjes die er uitzien alsof ze rechtstreeks uit de grill van een vrachtwagen zijn vandaan gepulkt en zonder omwegen op een takje gemonteerd, een lama'tje dat zo kaal is dat de naden als een zichtbare ritssluiting over buik en poten lopen, een alpaca die dient als broedplaats voor allerhande entomologica, een vitrine vol apen waarvan de betekening door vocht zover is aangetast dat je slechts kunt raden naar wat er ooit te lezen is geweest. Een deel van de ruiten ontbreekt en sommige plafonds bestaan uit golfplaten die rusten op een staketsel van houten balkjes – ze vormen zo behalve het plafond tegelijkertijd het dak.

Het museum, kortom, kan wel een kleine *upgrade* gebruiken. En toch is het een mooi museum. Waar ter wereld tref je in een paar ruimtes zoveel zeldzaams aan? Drie quetzals in een groepje, kom daar in Nederland maar eens om! Een paar complete Pliocene walvis-schedels naast de reconstructie van een *Pyrotherium* – een uitgestorven soort kruising tussen een olifant, een

varken, een tapir en een neushoorn ter grootte van de laatstgenoemde. Alleen in Zuid-Amerika gevonden. Het eerste exemplaar uit 1877 van *Penelope albipennis*, een uiterst zeldzame vogel ter grootte van een kip waarvan iedereen dacht dat hij was uitgestorven, tot iemand in 1977 een tweede exemplaar ontdekte. Ze staan beide in vitrines naast de ingang van het museum, achteloos bijna; de schoolkinderen die in gestreken uniformpjes groepsgewijs worden ontvangen zien ze niet eens. Dat deert niet, elk museum heeft dingen waaraan de een achteloos voorbijgaat terwijl de ander er vol opwinding van kennisneemt.

Ondanks de bouwvallige staat, ondanks de onderbetaling van het personeel (grotendeels werkt men vrijwillig, of met beetje geld dat af en toe uit vage bronnen wordt afgescheiden), ondanks de torenhoge luchtvochtigheid in Lima (Charles Darwin klaagde er al over in zijn *Voyage of the Beagle*), ondanks nog 101 andere minpunten, is het museum van Lima een mooi museum. Omdat het uniek is, omdat de mensen er vol toewijding werken zonder te mopperen over de koffieautomaat (die is er namelijk niet), omdat er objecten van grote zeldzaamheid zijn (wat bijna niemand ziet), omdat er een tuin omheen ligt waar kolibries rond roodbloeiende struikjes fladderen en waar de skeletten van een potvis én een Bryde's walvis staan opgesteld, gewoon zichtbaar vanaf de weg – net zoals onze eigen potvis gewoon zichtbaar is voor iedereen die langs loopt.

Ik mocht eind augustus een week in dit natuurhistorische walhalla vertoeven, en er werken in een ruimte waar de sponningen uitgerot zijn en waar stoffig preparateerwerk plaatsvindt zonder afzuigstelsel (er is geen arbo) terwijl vijf meter verderop ook de computers staan. Samen met onze collectiebeheerder Klaas Post en twee paleontologen van de natuurhistorische musea van Brussel en Pisa zat ik een week in Lima met als doel het verder prepareren en het beschrijven van een zeer unieke fossiele roofpotvis die door ons in 2008 in de woestijn ten zuidoosten van Lima werd gevonden. De publiciteit over de ontdekking verwacht ik binnen een jaar in de kranten – die houdt u nog van ons tegoed. In de nabije toekomst, zo is de bedoeling, komt er een kleine tentoonstelling over dit beest naar Rotterdam, en een reconstructie van het monster zal daarna in ons museum kunnen blijven. Vanochtend heb ik daar de eerste afspraken over gemaakt met een van de directieleden van het museum, de vriendelijke botanicus doctor Valencia. Er zal voorzichtig een samenwerking op gang komen die voor onze beide musea veel kan opleveren.

Wat het nu al oplevert is die gedachte dat het weliswaar altijd beter kan, maar dat we in ieder geval niet zo moeten zeuren en mopperen over wat we kunnen en wat we doen. Ja, het kan altijd beter, maar in de dagelijkse praktijk in deze wereld zie je dat het eigenlijk alleen maar slechter kan. ◀